

podání za jednotlivé vložky, nepřislušelo poplatkovým úřadům, nýbrž soudu rozvrhujícimu nejvyšší podání. Berní úřad nebyl povinen učiniti v té příčině návrh, opomenutí takového návrhu nemůže býti na škodu jeho právu, obdržeti z nejvyšších podání celý převodní poplatek. Neprávem odporuje stěžovatelka konečně rozvrhovému usnesení z důvodu, že v přednostním pořadí byly ze vložky čís. 25 přikázány kromě poměrné části převodního poplatku také úroky z prodlení ode dne splatnosti do dne dražby. Tvrdí, že podle § 72 popl. zák. přísluší přednostní právo jenom poplatku samému, a poukazuje na to, že knihovně byl zajištěn jenom poplatek, nikoliv také úroky. V této příčině dostačí však poukázati na ustanovení posledního odstavce § 216 ex. ř., že úroky za tři léta před udělením příklepu, ať příslušejí ze smlouvy nebo ze zákona, požívají stejného pořadí s jistinou. Přísluší-li převodnímu poplatku právo na přednostní uspokojení, což se již nepopírá, nemůže býti odepřeno ani účtovaným úrokům z prodlení, jejichž oprávněnost rovněž není sporná, bez ohledu na to, byly-li knihovně zajištěny, čili nic.

Čís. 7584.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

Nejde o rozdělení zisku mezi společníky ve smyslu § 82 zákona, domáhá-li se jednatel na společnosti s r. o. vrácení daně z příjmu, která mu byla vyměřena a jím také zaplacená z jeho požitků jako jednatele společnosti.

Poměr jednatelů ke společnosti jest zpravidla poměrem mandátním. Je-li však ujednána odměna za jednatelství, přistupuje ke smlouvě mandátní ještě smlouva služební. Jednatele jest v tomto případě pokládati za zaměstnance ve smyslu § 238, třetí odstavec, zákona ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. zák. a jest proto co do tohoto jeho příjmu přípustný smluvní přesun daně z příjmů na zaměstnavatele.

Změnou v osobě jednatelů společníků nedoznává společnost stále ještě zapsaná v obchodním rejstříku změn jako samostatný podmět práv a závazků a trvá po zákonu dále, pročez ji postihují závazky, které převzala před převodem podílů.

Nároky jednatelů jako takových nejsou nikterak bezpodmínečně závislé na osudu jejich podílů jako společníků. Převeďe-li společník jednatel svůj podíl na jinou osobu, nelze z toho ještě nutně usuzovati, že převedl také nároky, příslušející mu jako jednatele, leč že i tyto spolupostoupil.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1927, Rv I 148/27.)

Žalobce byl společníkem a jednatelem žalované firmy, společnosti s r. o. Usnesením valné hromady žalované firmy ze dne 15. června 1918 převzala žalovaná závazek zaplatiti osobní daně z příjmu veškerých společníků. Žalovaná firma také zaplatila osobní daně z příjmu společ-

níků za léta 1918 a 1919. Žalobce zaplatil na předepsanou mu osobní daň z příjmu 50.568 Kč roku 1924 a 1925 20.000 Kč a žalovaná firma rovněž 20.000 Kč ve dvou splátkách po 10.000 Kč dne 12. března 1923 a 20. května 1924. Notářským spisem ze dne 27. srpna 1924 prodali všichni společníci svoje podíly firmě L., žalobce za 110.565 Kč 64 h. V odstavci III. notářského spisu se výslovně uvádí, že žalobce ohledně předepsání daní a veřejných dávek nepřejímá ručení, takže společenský podíl přechází na kupitele tak, jak stojí a leží. Žalobní nárok proti společnosti o zaplacení 20.000 Kč, jež žalobce zaplatil na daň z příjmu ze svého, procesní soud prvního stupně uznal důvodem po právu. Důvody: Žalovaná firma sestávala pouze ze čtyř společníků, kteří se dne 15. června 1918 na valné hromadě usnesli, že veškeré jednotlivým společníkům předepsané daně má nésti firma. Námitka žalované, že dodatek v protokolu valné hromady ze dne 15. června 1918 »osobní daně z příjmu nese firma« byl tam dodatečně připojen, jest úplně bezpodstatná, poněvadž přisežně jako svědek vyslechnutý bývalý společník a jednatel, který protokol vedl, ale nejenom on, nýbrž i ostatní společníci souhlasně udali, vyslechnuti byvše jako svědci, že se skutečně valná hromada tak usnesla. Jest tudíž jisto, že žalovaná firma byla povinna zaplatiti žalobcovu osobní daň z příjmu, když ještě nad to osobní daň z příjmu měla platiti jako část odměny žalobcovy za jeho práci jednatelskou. Vzniká pouze otázka, zda se prodejem žalobcova podílu firmě L. nevzdal žalobce svého práva požadovati náhradu daní za žalovanou zaplacených, zvláště zda toto jeho práva nepřešlo na firmu L. jakožto prospěch. Výsledkem průvodního řízení jest, že žalobci podle úmyslu stran částka určená za obchodní podíl měla zbyti čistá, a zvláště potvrdil Dr. K., že při jednání o odprodeji obchodního podílu žalobce, jím vždy znovu s úzkostlivostí bylo zdůrazňováno, že kupní cena mu má zůstatí čistá. Podle toho jest také druhému odstavci III. notářského spisu rozuměti tak, že žalobce ohledně daňových předpisů (ohledně ještě nepředepsaných daní a dávek) nepřejímá ručení. Poněvadž žalobce, by ušel exekuci, zaplatil za žalovanou 20.000 Kč na daních, které z jeho příjmu byly předepsány, jest žalovaná firma povinna žalobci vrátiti plnění za ni poskytnuté. Žalovaná strana namítla, že s odprodejem žalobcova obchodního podílu bylo vše, co jest v souvislosti s tímto podílem, tedy také výhoda, za niž jest také považovati žalobcův nárok proti žalované na vrácení 20.000 Kč zaplacených daní, přeneseno na firmu L. Nehledíc k tomu, že tím právní trvání žalobcova nároku na náhradu jím zaplacených daní 20.000 Kč jest vlastně doznáno, jest tato námitka již proto neudržitelná, poněvadž podle výtahu z obchodního rejstříku žalovaná firma trvá nezměněně dále a došlo pouze ke změně ve společnicích, když firma L. a spol. obchodní podíly společníků zakoupila, a firmě L. a spol. nenáleží převzítí pouze práva žalované firmy, nýbrž také její břemena. Firma L. a spol. musila se při převzetí obchodních podílů ujistiti, které povinnosti žalovanou firmu postihují a při patřičné pečlivosti musila by se byla dověděti o usnesení valné hromady ze dne 15. června 1918. Tvrdí-li se nyní, že odprodejem

žalobcova obchodního podílu firmě L. a spol., nárok žalobcův proti žalované firmě na náhradu žalobcem zaplacených daní přešel jakožto výhoda na firmu L. a spol., musila by o tom býti učiněna zmínka v notářském spise ze dne 27. srpna 1924; v tomto však bylo naopak zdůrazněno, že žalobce nepřejímá ručení za daně předepsané, nebo takové, které teprve předepsány budou, ani za veřejné dávky. Budiž při tom pouze podotčeno, že v odstavci II. notářského spisu byla učiněna platnost odprodeje obchodního podílu žalobcova závislou na tom, že daně a přírážky žalované firmě předepsané 1,200.000 Kč budou sníženy na 600.000 Kč. Podle vlastních údajů jednatele Edvarda L-a byla daň odepsána až na 120.000 Kč. Odporovalo by tudíž přímo úmyslu stran, žádati od žalobce zaplacení částky 20.000 Kč na daních, ač měl mu zůstatí jeho obchodní podíl čistý, a žalované poskytnuta tak značná sleva daňová. Námitka, že žalobce závčas proti předpisu daně za rok 1920 nerekuoval, a že je si tím sám vinen, že daně musí zaplatiti, jest nezávažná, poněvadž předpis daně obdržela také žalovaná firma a poněvadž z nepoužití opravného prostředku nelze vyvozovati ztrátu nároku. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: V odstavci prvním napadá odvolatelka neprávem závaznost usnesení valné hromady ze dne 15. června 1918, ježto se prý příčí § 82 zákona o společnostech s r. o., neboť, nehledíc k tomu, že proti usnesení ve lhůtě jednoho měsíce nebyla žaloba o zmatečnost podána, nebyla by společnost sama jako taková k ní oprávněna (§§ 41, 42 téhož zákona). Pokud odvolání ustrojuje ze žalobcova nároku na náhradu placené jím kvoty osobní daně z příjmu 20.000 K jakési commodum jeho závodního podílu, jež prý notářským spisem ze dne 27. srpna 1924 na firmu L. a spol. bylo spolupřevedeno, nelze s názorem tím souhlasiti. Při převodu tohoto závodního podílu — spolu s podíly ostatních společníků na řečenou firmu nevznikl ještě žalobcův náhradní nárok, neboť žalobce započal s uplácením daně teprve po převodu závodního podílu, dnem 20. října 1924 a doplatil ji až 12. března 1925. Rovněž nelze souhlasiti s názorem odvolatelky, že firma L. a spol., jež sklárny pod žalovanou firmou provozované převedením společenských podílů na sebe převzala, přejala též případné nároky žalobcovy proti žalované firmě. Vždyť žalovaná firma podle výtahu z obchodního rejstříku změnou v osobě jednatelů nedoznala změny a trvá dále, a pakli že v rámci téže firmy závod sám přešel do rukou firmy L-ovy, nepozbyli dosavadní věřitelé nároků proti bývalému majiteli závodu, jehož závazky trvají nadále (§ 1409 obč. zák.). Pokud odvolatelka brojí proti výkladu, jehož se dostalo v důvodech napadeného rozsudku odstavcům II. a III. notářského spisu z 27. srpna 1924 v otázce žalobcova ručení za zadržené daně, nemá to pro souzený spor významu, poněvadž se v něm nejedná o to, zda a pokud nový nabyvatel ručí za závazky ty vedle původního majitele závodu. V odvolacím jednání teprve uplatňovanou neplatnost usnesení ze dne 15. června 1918 ve smyslu § 238 zákona ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. zák. odvolací soud neshledal, ježto žalobce jako jednatel byl k společnosti v poměru zaměstnance, pobírajícího za svou

činnost pevný služební plat s příslušnými válečnými přídávky, vyměřovaný podle výše čistého zisku, a v takovém případě podle třetího odstavce téhož § jest platným ujednání, jímž zaměstnavatel zcela nebo z části nahraňuje nebo na sebe bere daň z příjmů vyměřenou jeho zaměstnanci.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc procesnímu soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Především dlužno si uvědomiti, že se žalobce domáhá vrácení daně z příjmů, která mu byla vyměřena a jím prý také zaplacená z jeho požitků jako jednatele žalované společnosti a nikoli daně, která by připadla na jeho příjem jako společníka z čistého zisku. To jest přesně vyjádřeno již v odstavci VII. žaloby a plyne to i ze žalobcova poukazu k usnesení valné hromady ze dne 15. června 1918, v němž se upravují právě požitky jednatelů jako takových, a přiznává to žalobce výslovně ještě v dovolací odpovědi. Nejde tedy o rozdělení zisku mezi společníky ve smyslu § 82 zákona ze dne 6. března 1906. čís. 58 ř. zák. a nelze tudíž pokládati ani usnesení ze dne 15. června 1918 s hlediska onoho zákonného předpisu za závadné.

Avšak ani se zřetelem k § 238 třetí odstavec zákona ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. zák. nelze usuzovati na neplatnost tohoto usnesení. Poměr jednatelů ke společnosti jest zpravidla poměrem mandátním. Je-li však ujednána odměna za jednatelství, přistupuje ke smlouvě mandátní ještě smlouva služební. A že zde jednatele brali za svou činnost odměnu, není sporno. Jest tedy jednatele v tomto případě pokládati za zaměstnance ve smyslu § 238 třetí odstavec uvedeného zákona a byl proto co do tohoto příjmu přípustným smluvní přesun daně z příjmů na zaměstnavatele, t. j. na žalovanou společnost, který jinak zákon v prvním odstavci § 238 zapovídá. Zda snad bylo usneseno, že společnost bude platiti také daň z příjmů svých společníků, vyměřenou z čistého zisku, a zda se tak stalo právem či neprávem, nespadá v rámec tohoto sporu. Jsou proto vývody dovolání, pokud se zabývají touto otázkou, vesměs nerozhodné, ať již žalovaná je uplatňuje s hlediska dovolacího důvodu čís. 2 nebo 3 § 503 c. ř. s.

V otázce t. zv. commoda souhlasí nejvyšší soud zásadně s právním názorem odvolacího soudu, že změnou v osobě jednatelů — a také společníků — nedoznala žalovaná firma v obchodním rejstříku stále zapsaná změny jako samostatný podmět práv a závazků a trvá po zákonu dále, že ji tedy postihují závazky, které převzala před převodem podílů. Výtky, že žalobce při sepsání notářského spisu ze dne 27. srpna 1924 zamlčel, že společnost jest povinna, uhraditi daň z příjmů, vyměřenou jednatelům, není rovněž odůvodněna. Nehledíc ani k tomu, že se v třetím odstavci tohoto notářského spisu, který se týká jen převodu žalobcova

podílu, činí výslovně zmínka o pasivech, které té doby tu již byly, takže dluh společnosti, který vznikl teprve po této smlouvě, když žalobce sám byl zaplatil daň, by se uvaroval exekuce, nemohl býti pojat v seznam, na jehož podkladě byla smlouva ujednána, a že žalobce výslovně nepřevzal ručení za daně, vyhradiv si, jak zjištěno, že mu musí zůstatí čistou částka, za niž byl jeho podíl firmou L. & spol. převzat — nejde v tomto sporu o závazek firmy L. & spol., nýbrž o závazek firmy žalované, který byl usnesením ze dne 15. června 1918 přesně vymezen. A jen na této firmě se žalobce domáhá jeho splnění. Poměr mezi firmou L. a spol. a žalobcem jest tu zcela nerozhodný. Že se žalobce tohoto svého nároku proti žalované společnosti vzdal převodem podílu na firmu L. a spol., nelze z výsledků průvodního řízení dovoditi.

K tomu jest ještě uvážiti, že nároky jednatelů jako takových nejsou nikterak bezpodmínečně závislé na osudu jejich podílů jako společníků. Vždyť jednatelem mohou býti také osoby, které nejsou společníky (§ 15 zák. čís. 58/1906). Převede-li tedy společník jednatel svůj podíl na osobu jinou, nelze z toho ještě nutně usuzovati, že převedl také nároky, příslušející mu jako jednatelem, leč že i je spolupostoupil. Že tak učinil žalobce, o tom není v notářském spise ze dne 27. srpna 1924 ani zmínky a nelze proto pokládati žalobcův nárok na úhradu daně z příjmů jakožto součástky jeho požitků jednatelských za *commodum* jeho podílu. Tím padají všechny důsledky, které ze svého opačného pojetí věci vyvozuje dovolatelka.

Nižší soudy však pochybily, uznávše, že žalobcův nárok je co do důvodu po právu, aniž se byly zabývaly otázkou, kolik z předepsané daně z příjmu připadá právě na požitky žalobce jako jednatele. Žalovaná firma uvedla již v žalobní odpovědi, že plat žalobce jako jednatele činil v letech: 1918 Kč 18.000—, 1919 Kč 36.000—, 1920 Kč 60.000—, 1921 Kč 60.000—, 1922 Kč 25.000—, že by tedy daň z příjmu z tohoto jednatelského platu činila za celou tuto dobu celkem Kč 14.464·80, že však společnost podle žalobcova doznání platila za něho na zmíněné již dani v letech 1918, 1919, 1923 a 1924 celkem Kč 43.677—, takže by vlastně již přeplatila Kč 29.212·20. Kdyby bylo toto tvrzení správným, nebyl by žalobcův nárok na úhradu Kč 20.000— z téhož důvodu po právu ani do co důvodu. Poněvadž okolnosti v tomto směru žalovanou společností tvrzené a pro posouzení otázky důvodnosti žalobního nároku rozhodné nebyly vzaty vůbec na přetřes, zůstalo řízení neúplným, dovolací důvod § 503 čís. 2 c. ř. s. jest opodstatněn a nezbylo, než rozsudky obou nižších soudů podle § 510 c. ř. s. zrušiti a vrátiti věc prvému soudu, by dále jednal a zejména zjistil, kolik a za kterou dobu bylo žalobci na dani z příjmu vůbec předepsáno, co z toho připadá na jeho požitky jednatelské a kolik na tuto daň bylo již zapláceno.

Čís. 7585.

Kompensační obchody uhlím.

Umluvila-li továrna na látky s podnikatelstvem uhelného dolu v srpnu 1920, že jí bude podnik po řadu měsíců dodávati měsíčně určité